

งานวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ชนิดของคำ โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนเทศบาลบูรพาอุบล

ผู้วิจัย นางกชนิภา ดีพร้อม

ปีที่พิมพ์ มกราคม ๒๕๖๔

บทคัดย่อ

รายงานครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (๑) เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ชนิดของคำ โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ สร้างขึ้นให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ ๘๐/๘๐ (๒) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ชนิดของคำ โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ และ(๓) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ชนิดของคำ โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการรายงานครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖/๑ โรงเรียนเทศบาลบูรพาอุบล สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครอุบลราชธานี ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๓ จำนวน ๓๓ คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) ระยะเวลาในการทดลอง ๑๖ ชั่วโมง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ๑) ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ชนิดของคำ โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ จำนวน ๗ เล่ม ๒) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ ๔ ตัวเลือก จำนวน ๓๐ ข้อและ ๓) แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ซึ่งจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test Dependent Samples)

ผลการศึกษาพบว่า

(๑) ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ชนิดของคำ โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ มีประสิทธิภาพเท่ากับ ๘๓.๓๐/๘๖.๒๑ เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ ๘๐/๘๐

(๒) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนโดยใช้ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ชนิดของคำ โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

(๓) พึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ชนิดของคำ โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ในภาพรวมนักเรียนเห็นด้วยในระดับมากที่สุด

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ชนิดของคำ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

เล่มที่ ๓ คำกริยา

ป.๖

นางกชนิภา ดีพร้อม

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ

โรงเรียนเทศบาลบูรพาอุบล

สำนักงานศึกษา เทศบาลนครอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี

คำนำ

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ชนิดของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้น
ประถมศึกษาปีที่ ๖ ประกอบด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้จำนวน ๗ เล่ม ดังนี้

- เล่มที่ ๑ คำนาม
- เล่มที่ ๒ คำสรรพนาม
- เล่มที่ ๓ คำกริยา
- เล่มที่ ๔ คำวิเศษณ์
- เล่มที่ ๕ คำบุพบท
- เล่มที่ ๖ คำสันธาน
- เล่มที่ ๗ คำอุทาน

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ชนิดของคำ เล่มนี้เป็นเล่มที่ ๓ คำกริยา ซึ่งได้จัดทำขึ้น
เพื่อพัฒนาหลักการใช้ภาษาและเป็นสื่อประกอบการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย โดยมีเนื้อหา
ใบความรู้และชุดกิจกรรม จัดทำในรูปแบบที่น่าสนใจ ซึ่งเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย
เพื่อให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียน มีเจตคติที่ดีต่อวิชาภาษาไทย และมุ่งฝึกทักษะด้านต่างๆ
ให้สอดคล้องครบถ้วนตามตัวชี้วัด ตลอดจนให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจนเกิดความรู้ความเข้าใจใน
ในการนำคำชนิดต่าง ๆ ไปใช้ให้ถูกต้อง

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ชนิดของคำ กลุ่มสาระการ
เรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ เล่มที่ ๓ คำกริยา จะเป็นประโยชน์ต่อ นักเรียนได้
เป็นอย่างดีและเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น รวมถึงผู้สนใจ
นำไปพัฒนาการเรียนรู้ต่อไป

นางกชนิภา ดีพร้อม

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
คำแนะนำสำหรับครู	๑
คำแนะนำสำหรับนักเรียน	๒
แผนภาพการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้	๓
สาระ/มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	๔
จุดประสงค์การเรียนรู้	๔
แบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง คำกริยา	๕
ใบความรู้ที่ ๑ ความหมายของคำกริยา	๙
ชุดกิจกรรมที่ ๑ เรื่อง รู้จักกริยา ค้นหาให้พบ	๑๐
ใบความรู้ที่ ๒ ชนิดของคำกริยา	๑๑
ชุดกิจกรรมที่ ๒ เรื่อง ฉลาดรู้คิด จำแนกชนิดคำกริยา	๑๕
ชุดกิจกรรมที่ ๓ เรื่อง เติมคำกริยา นำหน้าส่วนเติมเต็ม	๑๖
ชุดกิจกรรมที่ ๔ เรื่อง สื่อสารชัดเจนได้ เพียงใช้คำช่วยกริยา	๑๗
ใบความรู้ที่ ๓ หน้าที่ของคำกริยา	๑๘
ชุดกิจกรรมที่ ๕ เรื่อง เข้าใจกริยาดี วิเคราะห์หน้าที่ได้	๒๐
แบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง คำกริยา	๒๑
บรรณานุกรม	๒๕
ภาคผนวก	๒๖
เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง คำกริยา	๒๗
เฉลยชุดกิจกรรมที่ ๑ เรื่อง รู้จักกริยา ค้นหาให้พบ	๒๘
เฉลยชุดกิจกรรมที่ ๒ เรื่อง ฉลาดรู้คิด จำแนกชนิดคำกริยา	๒๙
เฉลยชุดกิจกรรมที่ ๓ เรื่อง เติมคำกริยา นำหน้าส่วนเติมเต็ม	๓๐
เฉลยชุดกิจกรรมที่ ๔ เรื่อง สื่อสารชัดเจนได้ เพียงใช้คำช่วยกริยา	๓๑
เฉลยชุดกิจกรรมที่ ๕ เรื่อง เข้าใจกริยาดี วิเคราะห์หน้าที่ได้	๓๒
เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง คำกริยา	๓๓

คำแนะนำสำหรับครู

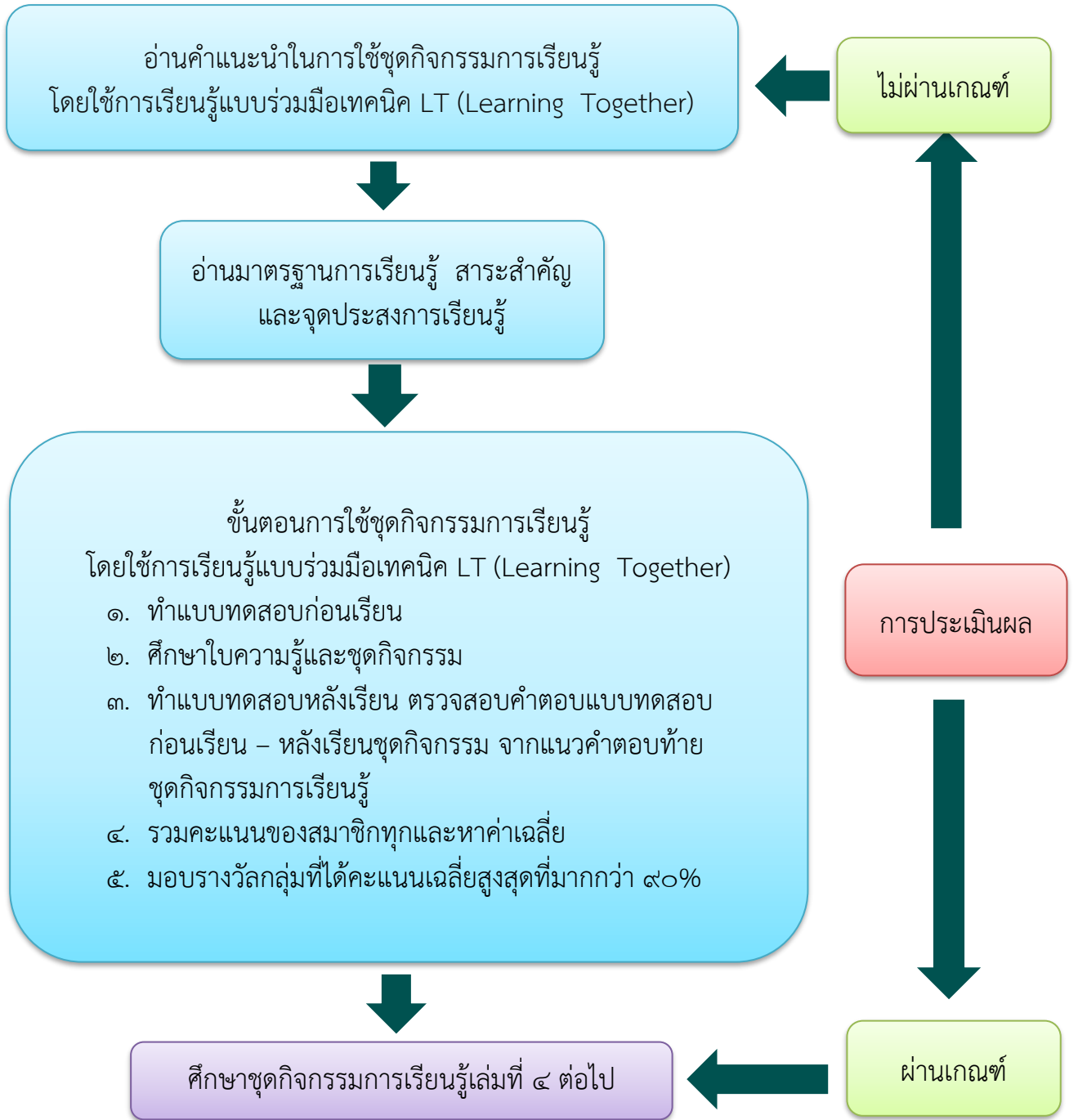
๑. ครูศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้และคู่มือการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้
๒. ครูจัดเตรียมชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ตลอดจนอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้ครบถ้วน
๓. การจัดชั้นเรียน จัดให้นักเรียนเข้ากลุ่มโดยความสามารถ
๔. ครูชี้แจงมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และจุดประสงค์การเรียนรู้ เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนทราบ ครูชี้แจงเกณฑ์การประเมินจากค่าเฉลี่ยของคะแนนแบบทดสอบหลังเรียน เพื่อหากลุ่มชนะเลิศเพื่อรับรางวัล
๕. ดำเนินการสอนกิจกรรมการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) ซึ่งกำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ ดำเนินตามขั้นตอน
๖. แจกชุดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนคนละ ๑ ชุด และแนะนำวิธีการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูแจ้งเวลาในศึกษาใบความรู้ ทำแบบฝึกหัดในชุดกิจกรรมครูเป็นผู้ให้คำแนะนำกระตุ้นให้นักเรียนร่วมกันปฏิบัติกิจกรรมทุกขั้นตอนในชุดกิจกรรมการเรียนรู้
๗. เมื่อนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมเสร็จสิ้นครบทุกขั้นตอนในชุดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนภายในกลุ่มทำแบบทดสอบหลังเรียน โดยกำหนดเวลาที่จะดำเนินการไว้ในคู่มือการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้
๘. ประเมินผลการเรียน โดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน เมื่อนักเรียนแต่ละคนทำแบบทดสอบเสร็จ ให้นักเรียนสลับกันเพื่อตรวจคำตอบ และบันทึกผลคะแนนสอบลงในช่องบันทึกคะแนน
๙. ครูชี้แจงการรวมคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบหลังเรียนของนักเรียนแต่ละกลุ่ม นำคะแนนที่ได้มารวมกันและหาค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ทำแบบทดสอบได้ นำผลคะแนนส่งครูเพื่อนำมาจัดเรียงลำดับ ประกาศชื่อกลุ่มที่ชนะเลิศ และได้รับรางวัล
๑๐. ครูร่วมกับนักเรียนสรุปความรู้ที่ได้รับจากกิจกรรมการเรียนการสอน

คำแนะนำสำหรับนักเรียน

๑. อ่านคำแนะนำสำหรับนักเรียนให้เข้าใจ ก่อนที่จะลงมือศึกษาและปฏิบัติตามขั้นตอนในชุดกิจกรรมการเรียนรู้
๒. ทำแบบทดสอบก่อนเรียน เลือกคำตอบที่ถูกที่สุดลงในกระดาษคำตอบ
๓. ร่วมกันกับสมาชิกในกลุ่มศึกษาใบความรู้ที่จัดเตรียมไว้ในชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยความตั้งใจ โดยปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในแผนภาพการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้
๔. เมื่อนักเรียนศึกษาเนื้อหาจากใบความรู้เสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดจากชุดกิจกรรมที่ครูจัดเตรียมไว้ให้ พร้อมทั้งตรวจคำตอบจากแบบเฉลยชุดกิจกรรม โดยสลับกันตรวจกับสมาชิกภายในกลุ่มของตนเอง
๕. หากนักเรียนยังไม่เข้าใจในเนื้อหา ก็ให้กลับไปศึกษาอีกครั้ง เพื่อให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหายิ่งขึ้น
๖. เมื่อนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมครบทุกขั้นตอนในชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ทำแบบทำสอบหลังเรียน โดยทำเครื่องหมายกาบาท เลือกคำตอบที่ถูกที่สุดเพียง ๑ ข้อ และทำเครื่องหมายลงในกระดาษคำตอบ
๗. นักเรียนสลับกระดาษคำตอบกับสมาชิกในกลุ่มเพื่อตรวจคำตอบ จากแบบเฉลยแบบทดสอบหลังเรียน พร้อมทั้งบันทึกคะแนนลงในกระดาษคำตอบให้เรียบร้อย จากนั้นสมาชิกภายในกลุ่มร่วมกันรวมคะแนนจากแบบทดสอบของทุกคนและหาค่าเฉลี่ยของคะแนนสอบ นำผลคะแนนที่หาค่าเฉลี่ยได้ส่งครู
๘. รอฟังการประกาศรายชื่อทีมที่ชนะเลิศ เพื่อรับรางวัล เมื่อครูประกาศผล นักเรียนร่วมแสดงความยินดีกับทีมที่ได้รับรางวัล
๙. นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ที่ได้รับจากกิจกรรมการเรียนรู้

แผนภาพการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้

สาระ/มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด และจุดประสงค์การเรียนรู้

สาระที่ ๔

หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ท ๔.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ป.๖/๑ วิเคราะห์ชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกความหมายของคำกริยาได้
๒. จำแนกชนิดของคำกริยาได้
๓. วิเคราะห์หน้าที่ของคำกริยาได้
๔. นำคำกริยาไปใช้ในการสื่อสารได้

แบบทดสอบก่อนเรียน
เรื่อง คำกริยา

คำสั่ง

จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียวแล้วทำเครื่องหมาย X หน้าข้อ
ที่เลือกตอบลงในกระดาษคำตอบ (คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน)

๑. ข้อใดคือความหมายของคำกริยา
 - ก. คำที่ใช้เชื่อมคำนามและคำสรรพนาม
 - ข. คำที่ใช้ขยายคำนามและคำสรรพนาม
 - ค. คำที่ใช้เรียกชื่อคำนามและคำสรรพนาม
 - ง. คำที่ใช้แสดงอาการของคำนามและคำสรรพนาม

๒. ข้อใดเป็นคำกริยาที่ไม่ต้องมีกรรม (อกรรมกริยา)
 - ก. ต้ม
 - ข. อ่าน
 - ค. บิน
 - ง. จับ

๓. สำนวนในข้อใดขึ้นต้นด้วยคำกริยา
 - ก. ข้าวแดงแกงร้อน
 - ข. ตำข้าวสารกรอกหม้อ
 - ค. คนล้มอย่าข้าม
 - ง. ชิงกี้รา ช่างี้แรง

๔. ข้อใดมีคำกริยาที่ต้องเติมเต็ม (วิกตรรถกริยา)
- ก. ก้องภพเป็นตำรวจ
 - ข. กานดากำลังนอน
 - ค. กิ่งแก้วขายอาหารตามสั่ง
 - ง. กมลดีมนมทุกวัน
๕. แก้วปลูกผักสวนครัวไว้ในสวนหลังบ้าน ประโยคที่ขีดเส้นใต้ คำใดเป็นสกรรมกริยา
- ก. แก้ว
 - ข. ปลูก
 - ค. ผักสวนครัว
 - ง. สวนหลังบ้าน
๖. ข้อใดมีคำช่วยกริยา (กริยานุเคราะห์)
- ก. ฉันทำการบ้านเสร็จแล้ว
 - ข. น้องกวาดบ้านสะอาดมาก
 - ค. เธอควรเรียนภาษาอังกฤษ
 - ง. คุณป้าของฉันเป็นครู
๗. ประโยคในข้อใดใช้คำอกรรมกริยาทั้งหมด
- ก. เขาออกกำลังกายด้วยการว่ายน้ำ
 - ข. แม่มักดื่มชาขณะอ่านหนังสือพิมพ์
 - ค. น้องเก็บดอกมะลิมาร้อยพวงมาลัย
 - ง. ย่าบริจาคเงินเพื่อสร้างห้องสมุด
๘. “พัชราหน้าตาเหมือนแม่” คำที่ขีดเส้นใต้เป็นคำกริยาชนิดใด
- ก. สกรรมกริยา
 - ข. อกรรมกริยา
 - ค. วิกตรรถกริยา
 - ง. กริยานุเคราะห์

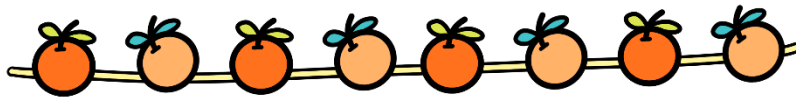

๙. “คุณพ่อ.....ทำอาหารเช้าให้พวกเราอยู่ในครัว” ควรเติมคำใดในช่องว่าง

- ก. จง
- ข. ต้อง
- ค. ควร
- ง. กำลัง

๑๐. ประโยคในข้อใดมีคำกริยาที่ทำหน้าที่ขยายคำกริยา

- ก. คุณพ่อดื่มกาแฟทุกวัน
- ข. ศิริพรเดินหาลูกแมว
- ค. เรือรบรับรองเต็มหมดแล้ว
- ง. กินผักวันละนิด ทุกชีวิตแข็งแรง

กระต่ายคำตอบแบบทดสอบก่อนเรียน
เรื่อง คำกริยา

ข้อ	ก	ข	ค	ง
๑				
๒				
๓				
๔				
๕				
๖				
๗				
๘				
๙				
๑๐				

ชื่อ.....สกุล.....เลขที่.....

คะแนนเต็ม

๑๐

คะแนน

ทดสอบก่อนเรียนได้

.....

คะแนน

ใบความรู้ที่ ๑
เรื่อง ความหมายของคำกริยา

คำกริยา หมายถึง คำที่ใช้
แสดงอาการหรือการกระทำของ
คำนามหรือคำสรรพนาม

ตัวอักษรสีน้ำเงิน คือ
ผู้กระทำ มีทั้งคำนาม
และคำสรรพนาม

- ☆ พ่อวิ่ง
- ☆ เต่าคลาน
- ☆ พี่นอน
- ☆ น้องรำ
- ☆ นกบิน
- ☆ ฉันร้องไห้
- ☆ แม่กินกล้วยเตี๋ยว
- ☆ ครูอ่านหนังสือ

ตัวอักษรสีแดง คือ
คำกริยาที่แสดงอาการ
หรือการกระทำของคำนาม
หรือคำสรรพนาม

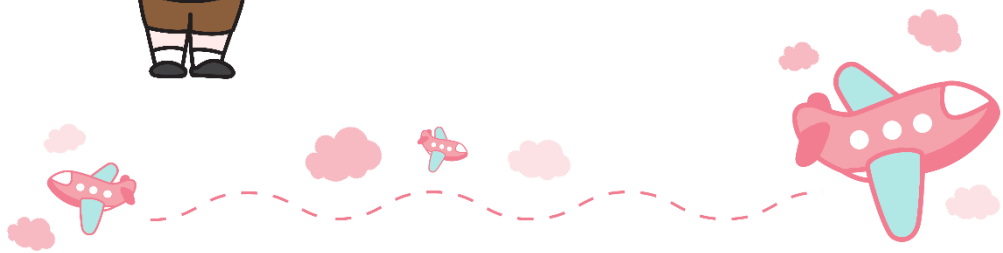

ชุดกิจกรรมที่ ๑
เรื่อง “รู้จักกริยา ค้นหาให้พบ”

คำชี้แจง

ให้นักเรียนขีดเส้นใต้คำกริยาจากประโยคที่กำหนดให้

๑. น่องร้องให้เป็นประจำ
๒. เขารับประทานข้าวจนหมด
๓. ฉันนั่งรถประจำทาง
๔. วันนี้ฝนตกหนักมาก
๕. มานะขายผักที่ตลาด

ใบความรู้ที่ ๒
เรื่อง ชนิดของคำกริยา

๑. คำกริยาไม่ต้องมีกรรม เรียกว่า อกรรมกริยา (อะ - กำ - กริ - ยา)
เป็นคำกริยาที่มีความหมายสมบูรณ์ในตัวเอง ไม่ต้องมีกรรมก็ได้ใจความ

- ☆ พัด ถล่ม ตก ชัน
- ☆ ยืน นั่ง นอน บิน
- ☆ ร้องไห้ หัวเราะ กระโดด

ประโยคที่ใช้**อกรรมกริยา**จะมีโครงสร้างประโยค

ประธาน + กริยา

หรือ **ประธาน + กริยา + ส่วนขยาย**

ดังตัวอย่างต่อไปนี้

- ☆ ภูเขา**ถล่ม** (ประธาน + กริยา)
- ☆ ฝน**ตก** (ประธาน + กริยา)
- ☆ นก**บิน** (ประธาน + กริยา)
- ☆ น้อง**ร้องไห้** (ประธาน + กริยา)
- ☆ ลม**พัดแรง** (ประธาน + กริยา + ส่วนขยาย)
- ☆ คุณยาย**เดินช้า** (ประธาน + กริยา + ส่วนขยาย)

๒. คำกริยาที่มีกรรม เรียกว่า สกรรมกริยา (สะ - กำ - กริ - ยา)
หมายถึง คำกริยาที่ต้องมีกรรมตามหลังจึงจะได้ใจความสมบูรณ์

เช่น

- ☆ ทำ เขียน ตี๋ม กิน
- ☆ ต่ำ จับ ตี เก็บ ปลุก

ประโยคที่ใช้**สกรรมกริยา**จะมีโครงสร้างประโยค
ประธาน + กริยา + กรรม
ดังตัวอย่างต่อไปนี้

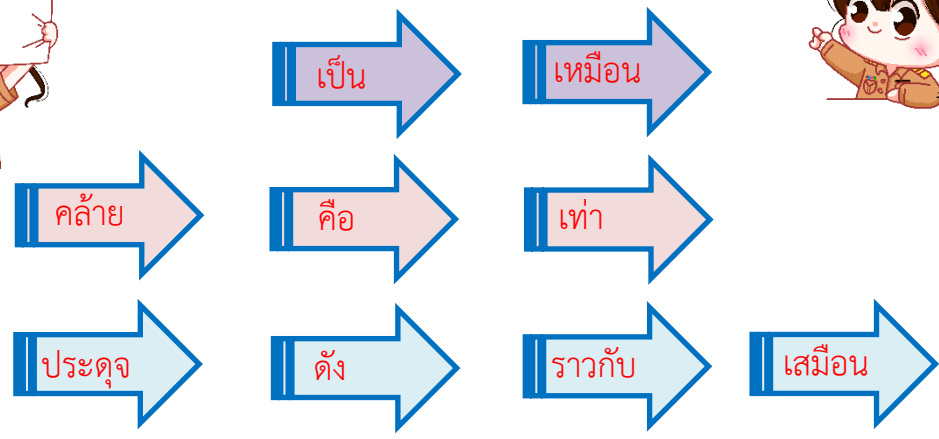
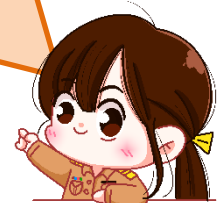
- ☆ **ป่า**ทำ**อาหาร** (ประธาน + กริยา + กรรม)
- ☆ **น้อง**เขียน**หนังสือ** (ประธาน + กริยา + กรรม)
- ☆ **แมว**กิน**ปลา** (ประธาน + กริยา + กรรม)
- ☆ **พ่อ**ปลุก**ผัก** (ประธาน + กริยา + กรรม)

อธิบายความเพิ่มเติม เช่น **ป่า**ทำ**อาหาร**

- **ป่า** เป็นคำนาม เป็นประธานของประโยค
- **ทำ** เป็นกริยา (ชนิดสกรรมกริยา) คือต้องมีกรรมตามหลังเสมอจึงจะสมบูรณ์
- **อาหาร** เป็นคำนาม เป็นกรรมของประโยค เพราะถูกกระทำ และต้องอยู่หลังคำกริยาเสมอ

๓. คำกริยาต้องเติมเต็ม เรียกว่า วิกตรรถกริยา (วิ - กะ - ตัด - ณะ - กริ - ยา)
เป็นคำกริยาที่ต้องมีคำนาม หรือคำสรรพนามมาทำหน้าที่เป็นส่วนเติมเต็มตามหลังเสมอ
จึงจะได้ใจความสมบูรณ์

ประโยคที่ใช้**วิกตรรถกริยา**จะมีโครงสร้างประโยค
ประธาน + **กริยา** + ส่วนเติมเต็ม (นามหรือสรรพนาม)
ดังตัวอย่างต่อไปนี้

- เขา**เป็น**ทหาร (ประธาน + **กริยา** + ส่วนเติมเต็ม)
- น้**ท**เหมือนแม่ (ประธาน + **กริยา** + ส่วนเติมเต็ม)
- แมว**คล้าย**เสือ (ประธาน + **กริยา** + ส่วนเติมเต็ม)
- รูปร่าง**ราวกับ**ยักษ์ (ประธาน + **กริยา** + ส่วนเติมเต็ม)

๔. คำกริยาต้องเติมเต็ม เรียกว่า กริยานุเคราะห์ (กริ - ยา - นุ - เคราะห์) หมายถึง คำกริยาที่ทำหน้าที่ช่วยให้กริยาสำคัญ (กริยาหลัก) ชัดเจนขึ้น เช่น **จะ เคย กำลัง ต้อง อาจ ควร จง ให้**

ตัวอักษรสีแดง คือ คำช่วยกริยา
ตัวอักษรสีน้ำเงิน คือ คำกริยาหลัก

- ☆ ฉัน**จะ**ไปตลาด
- ☆ ฉัน**เคย**กินส้มตำ
- ☆ คุณพ่อ**กำลัง**ล้างรถ
- ☆ แม่**ต้อง**ไปจังหวัดนนทบุรี
- ☆ เธอ**ควร**เรียนภาษาญี่ปุ่น

จากตัวอย่าง “ฉัน**จะ**ไปตลาด” สื่อความได้แต่ไม่ชัดเจน เมื่อเติมคำช่วยกริยา คือคำว่า “**จะ**” กลายเป็น “ฉัน**จะ**ไปตลาด” ทำให้ประโยคสมบูรณ์ สามารถสื่อความได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ชุดกิจกรรมที่ ๒
เรื่อง “ฉลาดรู้คิด จำแนกชนิดคำกริยา”

คำชี้แจง

ให้นักเรียนจำแนกชนิดของคำกริยาจากประโยคที่กำหนดให้

ประโยค	ชนิดของคำกริยา
๑. คุณแม่ทำกับข้าว	
๒. น้องหัวเราะเสียงดัง	
๓. แดงเขียนจดหมาย	
๔. พ่อตีหมาแพ่ทุกวัน	
๕. โกโต้่งขัน	

ชุดกิจกรรมที่ ๓
เรื่อง “เติมคำกริยา นำหน้าส่วนเติมเต็ม”

คำชี้แจง

ให้นักเรียนเติมคำกริยาต้องเติมเต็ม (วิกิตรรกกริยา) ลงในช่องว่าง

๑. หนูรักแม่

ฟ้า

๒. สุนทรภู่

กวีเอกของไทย

๓. สมชาย

สมคิดมาก

๔. คุณพ่อ

ตำรวจ

๕. เขาสูง

ฉันทน์

ชุดกิจกรรมที่ ๔
เรื่อง “สื่อสารชัดเจนได้ เพียงใช้คำช่วยกริยา”

คำชี้แจง

ให้นักเรียนแต่งประโยคโดยจับคู่คำช่วยกริยา (กริยานุเคราะห์) กับกริยาหลักที่กำหนดให้ พร้อมทั้งขีดเส้นใต้คำกริยาที่ใช้

คำช่วยกริยา

คำกริยาหลัก

๑.
๒.
๓.
๔.
๕.

ใบความรู้ที่ ๓
เรื่อง หน้าที่ของคำกริยา

หลังจากเรียนรู้ชนิดของคำกริยาจบไปแล้ว เพื่อนๆ คงเห็นแล้วว่า คำกริยามีความสำคัญอย่างไร ต่อไปก็มาเรียนรู้หน้าที่ของคำกริยา ซึ่งแบ่งออกเป็น ๔ หน้าที่ ดังนี้

๑. เป็นภาคแสดงในประโยค

คำกริยาที่ทำหน้าที่เป็นภาคแสดง จะอยู่หลังประธานเสมอ

- ◆ แมวกินปลา
- ◆ กรุงเทพมหานครเป็นเมืองหลวงของประเทศไทย

๒. ขยายคำนาม

คำขยายจะอยู่หลังคำที่ถูกขยาย

- ◆ อาหารเลี้ยงเด็กมีหลายอย่าง
“เลี้ยง” เป็นคำกริยาที่ขยายคำนาม “อาหาร”
- ◆ คนทำสวนกำลังจัดสวนใหม่
“ทำสวน” เป็นคำกริยาที่ขยายคำนาม “คน”

๓. ขยายคำกริยาด้วยกัน

คำขยายจะอยู่หลัง
คำที่ถูกขยาย

- ◆ กานดา**เดินเล่น**ตอนเช้า
“เล่น” ขยายคำว่า “เดิน”
- ◆ เด็กคนนั้น**นั่งดู**ปลา
“ดู” ขยายคำว่า “นั่ง”

๔. ทำหน้าที่เหมือนคำนาม

คือเป็นประธานหรือกรรมของกริยาได้

- ◆ **นอนหลับ**ช่วยให้ร่างกายแข็งแรง
(การ) **นอนหลับ** เป็นประธาน
- ◆ ฉัน**ชอบว่ายน้ำ**
(การ) **ว่ายน้ำ** เป็นกรรม

ชุดกิจกรรมที่ ๕
เรื่อง “เข้าใจกริยาดี วิเคราะห์หน้าที่ได้”

คำชี้แจง

ให้นักเรียนวิเคราะห์หน้าที่ของคำกริยาที่ขีดเส้นใต้ได้ในประโยคที่กำหนดให้

เป็นภาคแสดงในประโยค

ขยายคำนาม

ขยายคำกริยาด้วยกัน

ทำหน้าที่เหมือนคำนาม

ประโยค	หน้าที่ของคำกริยา
๑. เขาซื้อบ้าน <u>จัดสรร</u> ในซอยนี้	
๒. คุณป่า <u>เดิน</u> หาแว่น	
๓. เรอนั่ง <u>มอง</u> ท้องฟ้าคนเดียว	
๔. คุณพ่อ <u>อ่าน</u> หนังสือพิมพ์	
๕. <u>รับ</u> ประทานผักมาก ๆ ร่างกายจะแข็งแรง	

แบบทดสอบหลังเรียน
เรื่อง คำกริยา

คำสั่ง

จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียวแล้วทำเครื่องหมาย X หน้าข้อ
ที่เลือกตอบลงในกระดาษคำตอบ (คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน)

๑. ส่วนวนในข้อใดขึ้นต้นด้วยคำกริยา
 - ก. ข้าวแดงแกงร้อน
 - ข. ตำข้าวสารกรอกหม้อ
 - ค. คนล้มอย่าข้าม
 - ง. ชิงกี๊รา ช่างี๊แรง

๒. “พัชราหน้าตาเหมือนแม่” คำที่ขีดเส้นใต้เป็นคำกริยาชนิดใด
 - ก. สกรรมกริยา
 - ข. อกรรมกริยา
 - ค. วิกตรรถกริยา
 - ง. กริยานุเคราะห์

๓. ข้อใดคือความหมายของคำกริยา
 - ก. คำที่ใช้เชื่อมคำนามและคำสรรพนาม
 - ข. คำที่ใช้ขยายคำนามและคำสรรพนาม
 - ค. คำที่ใช้เรียกชื่อคำนามและคำสรรพนาม
 - ง. คำที่ใช้แสดงอาการของคำนามและคำสรรพนาม

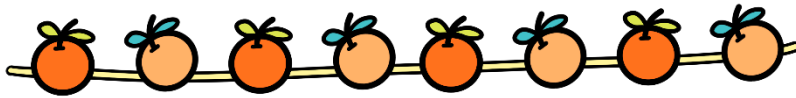
๔. ข้อใดมีคำกริยาที่ต้องเติมเต็ม (วิกตรรถกริยา)
- ก. ก้องภพเป็นตำรวจ
 - ข. กานดากำลังนอน
 - ค. กิ่งแก้วขายอาหารตามสั่ง
 - ง. กมลดีมนมทุกวัน
๕. ข้อใดเป็นคำกริยาที่ไม่ต้องมีกรรม (อกรรมกริยา)
- ก. ตื่น
 - ข. อ่าน
 - ค. บิน
 - ง. จับ
๖. “คุณพ่อ.....ทำอาหารเช้าให้พวกเราอยู่ในครัว” ควรเติมคำใดในช่องว่าง
- ก. จง
 - ข. ต้อง
 - ค. ควร
 - ง. กำลัง
๗. แก้วปลูกผักสวนครัวไว้ในสวนหลังบ้าน ประโยคที่ขีดเส้นใต้ คำใดเป็นสกรรมกริยา
- ก. แก้ว
 - ข. ปลูก
 - ค. ผักสวนครัว
 - ง. สวนหลังบ้าน
๘. ประโยคในข้อใดใช้คำอกรรมกริยาทั้งหมด
- ก. เขาออกกำลังกายด้วยการว่ายน้ำ
 - ข. แม่มีกตัญญูขณะอ่านหนังสือพิมพ์
 - ค. น้องเก็บดอกมะลิมาร้อยพวงมาลัย
 - ง. ย่าบริจาคเงินเพื่อสร้างห้องสมุด

๙. ประโยคในข้อใดมีคำกริยาที่ทำหน้าที่ขยายคำกริยา

- ก. คุณพ่อตีหมาแพ่ทุกวัน
- ข. ศิริพรเดินหาลูกแมว
- ค. เรือรบรับรองเต็มหมดแล้ว
- ง. กินผักวันละนิด ทุกชีวิตแข็งแรง

๑๐. ข้อใดมีคำช่วยกริยา (กริยานุเคราะห์)

- ก. ฉันทำการบ้านเสร็จแล้ว
- ข. น้องกวาดบ้านสะอาดมาก
- ค. เธอควรเรียนภาษาอังกฤษ
- ง. คุณป้าของฉันเป็นครู

กระดาษคำตอบแบบทดสอบหลังเรียน
เรื่อง คำกริยา

ข้อ	ก	ข	ค	ง
๑				
๒				
๓				
๔				
๕				
๖				
๗				
๘				
๙				
๑๐				

ชื่อ.....สกุล.....เลขที่.....

คะแนนเต็ม

๑๐

คะแนน

ทดสอบก่อนเรียนได้

.....

คะแนน

บรรณานุกรม

- จาระไน สิริทิบุรณะ. (๒๕๔๘). เอกสารประกอบการเรียนการสอน หลักภาษาและการ
ประยุกต์ใช้. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- นฤภร รุจิเรช. (๒๕๖๐). หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย หลักภาษาและการใช้
ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์บริษัทพัฒนาคุณภาพ
วิชาการ (พว).
- ทินภัทร จันทรากินันท์. (๒๕๔๙). กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หลักภาษาไทย ป.๖.
กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เดอะบุคส์ จำกัด.
- วัชรพงศ์ โกมพุทธธรรมวิบูลย์. (๒๕๔๘). แผนการจัดการเรียนรู้ (รายชั่วโมง) กลุ่มสาระ
การเรียนรู้ภาษาไทย (วิวิธภาษา) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒. กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์พัฒนาศึกษา.
- ศุภวรรณ สัจจพิบูลย์. (๒๕๖๐). หนังสือเสริมทักษะการเรียนรู้พื้นฐานหลักภาษาไทย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ (ช่วงชั้นที่ ๒). กรุงเทพฯ : บริษัทสำนักพิมพ์ดอก
หญ้าวิชาการ จำกัด.
- สมาคมครูภาษาไทยแห่งประเทศไทย. (๒๕๕๘). หลักภาษาไทย : เรื่องที่ครูภาษาไทย
ต้องรู้ กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ สกสค.
- PATTER SU TUTER. (๒๕๖๐). หลักภาษาไทยประถม ๖. นนทบุรี :
บริษัท ริงค์ ปียอนด์ บุ๊คส์ จำกัด.

ภาคผนวก

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน
เรื่อง คำกริยา

แบบทดสอบก่อนเรียน	
ข้อ	เฉลยคำตอบ
๑	ง
๒	ค
๓	ข
๔	ก
๕	ข
๖	ค
๗	ก
๘	ค
๙	ง
๑๐	ข

เพื่อนครับทำได้ไหม
อย่าเศร้าใจไปเลยหนา
โอกาสอยู่ข้างหน้า
เร่งศึกษาให้เข้าใจ

เฉลยชุดกิจกรรมที่ ๑
เรื่อง “รู้จักกริยา ค้นหาให้พบ”

คำชี้แจง

ให้นักเรียนขีดเส้นใต้คำกริยาจากประโยคที่กำหนดให้

๑. น้องร้องไห้เป็นประจำ
๒. เขารับประทานข้าวจนหมด
๓. ฉันนั่งรถประจำทาง
๔. วันนี้ฝนตกหนักมาก
๕. มานะขายผักที่ตลาด

เฉลยชุดกิจกรรมที่ ๒
เรื่อง “ฉลาดรู้คิด จำแนกชนิดคำกริยา”

คำชี้แจง

ให้นักเรียนจำแนกชนิดของคำกริยาจากประโยคที่กำหนดให้

ประโยค	ชนิดของคำกริยา
๑. คุณแม่ ทำ กับข้าว	กริยาที่มีกรรม หรือ สกรรมกริยา
๒. น้อง หัวเราะ เสียงดัง	กริยาที่ไม่ต้องมีกรรม หรือ อกรรมกริยา
๓. แดง เขียน จดหมาย	กริยาที่มีกรรม หรือ สกรรมกริยา
๔. พ่อ ดื่ม กาแฟทุกวัน	กริยาที่มีกรรม หรือ สกรรมกริยา
๕. ไก่ โต้ง ขัน	กริยาที่ไม่ต้องมีกรรม หรือ อกรรมกริยา

นี่คือความต่างของ
อกรรมกริยาและ
สกรรมกริยาครับ

อกรรมกริยา (ไม่ต้องกรรมตามหลัง)	สกรรมกริยา (มีกรรมตามหลัง)
ลม พัด แรง	พายุ พัด เร็ว
ไฟฟ้า ดับ	พ่อ ดับ ไฟ
ประตู เปิด	แม่ เปิด ประตู

เฉลยชุดกิจกรรมที่ ๓
เรื่อง “เติมคำกริยา นำหน้าส่วนเติมเต็ม”

คำชี้แจง

ให้นักเรียนเติมคำกริยาต้องเติมเต็ม (วิกตรรกกริยา) ลงในช่องว่าง

๑. หนูรักแม่

เท่า

ฟ้า

๒. สุนทรภู่

คือ

กวีเอกของไทย

๓. สมชาย

คล้าย

สมคิดมาก

๔. คุณพ่อ

เป็น

ตำรวจ

๕. เขาสูง

เท่า

ฉัน

๑. คำว่า **เท่า คือ คล้าย เป็น** คือคำกริยาที่ต้องเติมเต็มหรือวิกตรรกกริยานั่นเองครับ

๒. คำที่อยู่ด้านหลังกริยาเหล่านี้ก็ไม่ใช่กรรมแต่เป็นส่วนเติมเต็มเพื่อให้ได้ใจความที่สมบูรณ์

เฉลยชุดกิจกรรมที่ ๔
เรื่อง “สื่อสารชัดเจนได้ เพียงใช้คำช่วยกริยา”

คำชี้แจง

ให้นักเรียนแต่งประโยคโดยจับคู่คำช่วยกริยา (กริยานุเคราะห์) กับกริยาหลักที่กำหนดให้ พร้อมทั้งขีดเส้นใต้คำกริยาที่ใช้

คำช่วยกริยา

คำกริยาหลัก

๑. น้องกำลังเขียนหนังสือ
๒. เด็ก ๆ ควรออกกำลังกายทุกวัน
๓. ฉันเคยปลุกต้นดอกดาวเรือง
๔. นักเรียนต้องซื้ออุปกรณ์การเรียน
๕. พ่อจะฟังข่าวเที่ยงทุกวัน

■ ประธาน+คำช่วยกริยา+กริยาหลัก

เช่น น้องกำลังเขียนหนังสือ

- น้อง (ประธาน)
- กำลัง (คำช่วยกริยา)
- เขียน (กริยาหลัก)
- หนังสือ (กรรม)

ประโยคของเพื่อนๆ ไม่จำเป็นต้องเหมือน
แนวคำตอบเพียงเพื่อนๆ เรียงประโยคตาม
โครงสร้างและใช้คำกริยาได้ถูกต้องก็เพียงพอ
ครับ

เฉลยชุดกิจกรรมที่ ๕
เรื่อง “เข้าใจกริยาดี วิเคราะห์หน้าที่ได้”

คำชี้แจง

ให้นักเรียนวิเคราะห์หน้าที่ของคำกริยาที่ขีดเส้นใต้ได้ในประโยคที่กำหนดให้

เป็นภาคแสดงในประโยค

ขยายคำนาม

ขยายคำกริยาด้วยกัน

ทำหน้าที่เหมือนคำนาม

ประโยค	หน้าที่ของคำกริยา
๑. เขาซื้อบ้าน <u>จัดสรร</u> ในซอยนี้	ขยายคำนาม
๒. คุณป่าเดิน <u>หา</u> แว่น	ขยายกริยาด้วยกัน
๓. เธอนั่ง <u>มอง</u> ท้องฟ้าคนเดียว	ขยายกริยาด้วยกัน
๔. คุณพ่อ <u>อ่าน</u> หนังสือพิมพ์	เป็นภาคแสดงในประโยค
๕. <u>รับประทาน</u> ผักมากๆ ร่างกายจะแข็งแรง	ทำหน้าที่เหมือนคำนาม

ทุกคนทำได้ดีมากค่ะ
ก่อนจะเฉลยแบบทดสอบ
หลังเรียน

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน
เรื่อง คำกริยา

แบบทดสอบหลังเรียน	
ข้อ	เฉลยคำตอบ
๑	ง
๒	ค
๓	ข
๔	ก
๕	ข
๖	ค
๗	ก
๘	ค
๙	ง
๑๐	ข

